

KOMMUNAL- OG DISTRIKTSDEPARTEMENTET
Postboks 8112 DEP
0032 OSLO

Kontakt saksbehandler

Benedikte Dalland Hansen, 51568720

Statsforvalterens tilbakemelding - Grensejustering Forsandbygda til Strand - innbygserinitiativ ved Aksjonsgruppa ja til folkeviljen, nei til tvangssamanslåing

1. Innledende merknader

Statsforvalteren i Rogaland viser til brev av 16.04.26 fra Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) ved Mari Jacobsen og Lise Wilhelmsen. Vedlagt brevet fulgte et brev av 03.06.26 fra Aksjonsgruppa ja til folkeviljen, nei til tvangssamanslåing (Aksjonsgruppa). Aksjonsgruppa søkte om en ny vurdering av spørsmålet om grensejustering av Forsandbygda fra Sandnes kommune til Strand kommune.

Statsforvalteren har fulgt opp initiativet som kom fra Aksjonsgruppa ved å orientere Sandnes kommune og Strand kommune og be om kommunene sine synspunkter på initiativet fra Aksjonsgruppa. Vi ba spesifikt om kommunene sin vurdering av om det etter deres oppfatning har kommet til nye momenter etter at KDD avgjorde saken i vedtak av 22.06.22 og etter Stortingets behandling av representantforslag, Innst. 80 s (2022-2023). Aksjonsgruppa ble også orientert.

Sandnes kommune svarte i brev av 23.06.26. Strand kommune svarte i brev av 24.06.26. Aksjonsgruppa utdypet sitt syn i e-post med vedlegg av 23.06.26. Videre har tre privatpersoner og Naturvernforbundet sendt oss innspill i saken. De tre privatpersonene er positive til å bli i Sandnes kommune. Naturvernforbundet sin uttalelse omhandler muligheten for en ny nasjonalpark i Ryfylke, som Strand er positiv til, dersom Forsand blir en del av Strand kommune.

Dokumentene følger vedlagt.

2. Kommunenes syn på saken

Ikke uventet har kommunene ulike syn på om saken bør utredes i medhold av inndelingsloven § 9 første ledd. Sandnes kommune er avvisende til en slik utredning, mens Strand ønsker det. Kommunene har grunngitt sine standpunkt i vedlagte brev.

Kort oppsummert så mener Sandnes kommune at det ikke foreligger nye momenter og at aksjonsgruppen sitt initiativ bør avvises. Sandnes kommune mener ellers at saken ikke omfattes av regelverket for grensejustering, men at endringen som initiativet omfatter eventuelt må skje en

kommunedelingsprosess. Sandnes kommune poengterer at de har arbeidet systematisk for å sikre bærekraftig samfunnsutvikling i Forsandbygda og at de vil fortsette utviklingen i tråd med prinsippdokumentet for Nye Sandnes.

Strand kommune gjør gjeldene at de forhold som i 2022 talte for en grensejustering fortsatt er relevante. Strand mener også at det har vært endringer i tiden etter 2022 taler for at saken blir utredet og redegjør nærmere for dette.

3. Statsforvalterens vurdering

Initiativet er en søknad om grensejustering etter inndelingsloven

For ordens skyld klargjør Statsforvalteren at initiativet etter vår vurdering er å anse som en søknad om grensejustering etter inndelingsloven § 6. Begrunnelsen for det er den samme som vi gav i brev til KDD av 23.02.22, i forrige runde av saken.

Søknaden kan ikke avvises

Det følger av inndelingslova § 9 andre ledd at søknader om grensejustering fra søkere som ikke har initiativrett kan avvises. Innbyggere og grunneiere i de kommuner søknaden gjelder har initiativrett, jf. inndelingslova § 8 første ledd. Ettersom det er innbyggere i Sandnes kommune som har fremmet initiativet så kan ikke søknaden formelt avvises slik Sandnes kommune ber om.

Betydningen av initiativretten

Initiativretten betyr ikke at en grensejusteringssak blir iverksatt. Men initiativretten gir søkerne krav på at det blir gjort en vurdering av *om* saken skal utredes nærmere, jf. inndelingslova § 9. Det er departementet som skal treffe avgjørelsen. Det er klagerett på en eventuell avgjørelse om ikke å sette i gang utredning jf. § 9 første ledd tredje punktum.

Nærmere om inndelingslova § 9- saksutgreiing

KDD ba om Statsforvalteren i Rogaland sin tilråkning om saken bør utredes eller ikke. Vi vil først redegjøre nærmere for bestemmelsens innhold, deretter følger vår vurdering.

Bestemmelsen i § 9 angir ikke konkrete momenter som skal legges vekt på i vurderingen av om det skal settes i gang «utgreiing». I lovforarbeidene er det uttalt at det vil avhenge av en skjønnsmessig vurdering ut fra hva som er ønskelig på det aktuelle tidspunktet. Ved avgjørelsen er det blant annet relevant å legge vekt på hvem som har tatt initiativet og situasjonen ellers i området. Lovgiver nevner i forarbeidene som eksempel at et initiativ som kommer fra en kommune bør utredes, så fremt det ikke foreligger helt spesielle forhold.¹ Videre gir forarbeidene anvisning på at en forespørsel signert av de fleste innbyggerne vil bli tillagt større vekt enn fra en enkeltperson, noe som henger sammen med vekten av folkets mening i slike saker.² Lovens forarbeider gir uttrykk for at det vil være ulikt fra sak til sak hvor mye utredning det eventuelt er behov for. I høringsnotatet ble det understreket at det «vanskeleg kan avgjerast om eit endringskrav til dømes ikkje er relevant og sterkt nok grunnlagt, utan at saka har vore *utgreidd til ein viss grad*.»³

¹ Ot.prp.nr.41 (2000–2001) Om lov om fastsetjing og endring av kommune- og fylkesgrenser (inndelingslova), pkt. 5.3.4 s. 32.

² Ot.prp.nr.41 (2000–2001) (inndelingslova), pkt. 5.2 s. 23.

³ Ot.prp.nr.41 (2000–2001) (inndelingslova), pkt.5.3.2 s. 29.

Initiativet bør utredes nærmere

Saken ble utredet forrige gang i år 2021 og fikk sin avgjørelse i vedtak fra KDD av 22.06.22. Det i seg selv taler mot å gjøre en ny utredning av samme sak.

I KDD sin vurdering i vedtak av 22.06.22 ble det pekt på at innbyggerne i det som hadde vært Forsand kommune etter sammenslåingen fikk kommunale tjenester fra Sandnes kommune og at disse tjenestene i all hovedsak var lokaliserte på Forsand. Hensett til innspillene fra kommunene og aksjonsgruppa er utviklingen av tjenestetilbudet på Forsand etter 2022 noe som etter vår vurdering likevel bør undersøkes nærmere. Det gjelder blant annet anførsler om et redusert jordmortilbud, manglende tilbud om ungdomsteam, NAV, SLT og spesialpedagogisk tilbud for voksne, hvor brukerne nå er henvist til lokasjoner i Sandnes.

Aksjonsgruppa anfører at flere punkt i prinsippdokumentet ikke har blitt fulgt opp, deriblant at landbrukskontoret skulle ligge på Forsand og at det skulle etableres et kontor med ansvar for vannkraftforvaltningen.

Strand mener at også kommunikasjonsmønsteret har endret seg vesentlig siden år 2022, og at det nå er 95 prosent av trafikken som går gjennom ryfast, mens bare 5 prosent går over Høgsfjorden.

Dette er noen eksempler hvor kommunene har gitt ulike situasjonsbeskrivelser for perioden etter 2022.

Oppsummert er det Statsforvalteren i Rogaland sin tilrådning at det basert på tilbakemeldingene fra kommuner og aksjonsgruppen bør gjøres en viss utredning av saken, jf. inndelingslova § 9. Dette for å få nærmere belyst og avklart forhold som er endret i tiden etter KDD sitt vedtak av 22.06.22 og ved det få et bedre grunnlag for å vurdere og avgjøre søknaden om grensejustering. Vi vil legge til at det er Statsforvalteren i Rogaland sin vurdering at de faglige anbefalinger som talte for en grensejustering i 2022 står like sterkt i dag, om ikke sterkere, noe en ny utredning trolig vil vise.

Vi avventer departementets tilbakemelding før vi gjør mer med saken herfra.

Med hilsen

Bent Høie (e.f.)
statsforvalter

Jan Petter Stangeland
ass. avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg

- 1 Innspill - grensejustering Forsandbygda til Strand - innbyggjarinitiativ ved Aksjonsgruppa ja til folkeviljen, nei til tvangssamanslåing
- 2 Statsforvaltaren ber om innspel i sak - grensejustering Forsandbygda til Strand - innbyggjarinitiativ ved Aksjonsgruppa ja til folkeviljen, nei til tvangssamanslåing
- 3 Innspill - grensejustering Forsandbygda til Strand - innbyggjarinitiativ ved Aksjonsgruppa ja til folkeviljen, nei til tvangssamanslåing
- 4 Sandnesposten, Dette mener Forsandfolket om Sandnes nå.pdf
- 5 Sandnesposten, Forsandblikk mot Strand 251025.pdf

- 6 Svarbrev Statsforvaltaren 040626.pdf
- 7 Innspill i sak - Grensejustering Forsandbygda til Strand - innbyggerinitiativ ved Aksjonsgruppa ja til folkeviljen, nei til tvangssammenslåing.pdf
- 8 Svar på innspill i sak - grensejustering Forsandbygda til Strand - innbyggerinitiativ ved Aksjonsgruppa ja til folkeviljen - nei til tvangssamanslåing.pdf
- 9 Innspill i sak - nasjonalpark-spørsmålet - grensejustering Forsandbygda til Strand - innbyggerinitiativ ved Aksjonsgruppa ja til folkeviljen, nei til tvangssamanslåing
- 10 Uttalelse i sak - grensejustering Forsandbygda til Strand - innbyggerinitiativ ved Aksjonsgruppa ja til folkeviljen, nei til tvangssamanslåing
- 11 Innspill - grensejustering Forsandbygda til Strand - innbyggerinitiativ ved Aksjonsgruppa ja til folkeviljen, nei til tvangssamanslåing
- 12 Klar tale fra en Forsandbu om grensejustering.docx

Kopi til:

SANDNES KOMMUNE

STRAND KOMMUNE

Rolf Magne Haukalid

Postboks 583

Postboks 115

Haukalivegen 61

4302

4126

4110

SANDNES

JØRPELAND

Forsand